Království se rozděluje

Původ materiálu
Drahomíra Dušková Havlíčková
Pořadí v lekci
17

Téma

Království, kde na Hospodina nikdo nedbá, se rozpadá.

Cíle

- Děti vidí, že Šalomounovo srdce se postupně zaplnilo bohatstvím, láskou k ženám a jejich bohům a nezbylo místo pro Pána Boha. Bez něho se velké a bohaté království rozpadá.
- Děti si uvědomí, že to nač pověsí své srdce (spolehnou se na to, vloží v to naději) také ovlivňuje jejich život. Sledují, jak se Šalomoun mění podle toho, co miluje a upřednostňuje.

Pro učitele

Výkladové poznámky

- Příběh krále Davida a Šalomouna je dlouhý a napínavý. Začíná v 1. knize Samuelově pomazáním mladého pastýře Davida a končí tragicky v 1. knize Královské smrtí starého krále Šalomouna uprostřed vzpoury a zmatků. Obraz moudrého, spravedlivého a Boha milujícího krále pokoje se ke konci jeho vlády začíná rozpadat, protože se Šalomoun nechává svými ženami cizinkami svést k uctívání cizích bohů a k zavádění cizích kultů do Jeruzaléma. Z celého příběhu plyne jedno ponaučení: neposlušnost vůči Bohu a nedodržování přikázání vede k neštěstí. Naopak spojené Davidovo a Šalomounovo království před svým pádem za dnů velké slávy ukazovalo, čeho jsou Izraelci schopni, když zachovávají Boží zákony.

„Saul, nešťastný zachránce Izraele přichází kvůli porušování kultických zákonů o pomazání a nakonec i o život. Davida pro jeho lidské nedostatky postihne neštěstí v rodině. A velký

král Šalomoun platí za to, že se zapletl s cizími ženami a přijal pohanské zvyklosti, tím, že ztrácí svou slávu a jeho království se rozdělí." (Finkelstein, Israel, Silberman, Neil Aster: *David a Šalomoun. Po?átky mesianismu ve sv?tle moderní archeologie.* Praha: Vyšehrad, 2010.)

- **1Kr 10,1-29:** Šalomoun dostavěl velkolepý jeruzalémský chrám, obchoduje téměř s celým světem (měď, zlato, dřevo, koně aj.), zemi potkal tzv. „ekonomický zázrak", což není jen Šalomounova zásluha, převzal po Davidovi, svém otci, velkou a mocnou říši, vybojovanou v krvavých válkách. Mnozí lidé se přijížděli přesvědčit o tom, co slyšeli. Přijela sem se vzácnými dary i královna ze Sáby, země dnešního Jemenu. Kladla Šalomounovi nejrůznější otázky, vše si prohlédla a při loučení řekla známou větu: „Myslela jsem, že zprávy, které se o tobě šíří, jsou přehnané, ale teď vidím, že skutečnost je přesahuje. *Chvála tvému Bohu, který t? obda?il takovou moudrostí.*" Celé toto až pohádkové vyprávění je takový sen, který sní Izrael. Sen o tom, že národy celého světa budou přicházet do Jeruzaléma, aby se seznámily s Božím slovem. Za jeho vlády žila země v míru, což je v dějinách dost výjimečné. Ale biblický text také obsahuje popis Šalomounova drsného boje o moc. Bible sice líčí Šalomounovy úspěchy v diplomacii, obchodu a výstavbě Jeruzaléma (včetně Chrámu), ale ukazuje, že to bylo za cenu nucených prací poddaných, přejímání cizích vzorů a kultury a že Šalomoun měl dokonce také obrovský harém.
- **1Kr 11,1-43:** Šalomoun sice prosil Boha o moudrost a dostal ji, několikrát s Hospodinem přímo mluvil, ale nedával si pozor na to, jestli z rozhovoru s Bohem nevypadl.
- Šalomounovy sňatky s cizinkami byly sice politicky výhodné, nicméně vedly k duchovnímu úpadku, přinesly do země opět cizí náboženství. Král jim podléhal a svým srdcem přilnul k národům, s nimiž se Izrael neměl směšovat. Manželkám povolil i stavby pohanských svatyní a uctívání cizích bohů. Šalomoun se dokonce účastnil i těchto modloslužeb.
- Ve verších 5-10 máme *seznam modlá?ských kult?*. Podobné seznamy najdeme jen u těch nejzpronevěřilejších králů, např. Menaše (2Kr 21,3nn). O mnoho let později se náboženský reformátor Joziáš při své očistě víry Izraele zaměří proti modlám postaveným jeho předchůdcem Menašem a Šalomounem (2Kr 23,13). Celkové vyústění Šalomounovy vlády vidí tedy biblický vypravěč jako základ budoucích krizí Božího lidu. Šalomoun byl nevěrný Bohu a porušil jeho smlouvu: „Přilnul k nim velkou láskou" (v. 2) – může být o ženách, ale také o cizích božstvech. „Jeho srdce nebylo cele při Hospodinu" (v. 4), „dopouštěl se toho, co je zlé v Hospodinových očích" (v. 6), „neoddal se cele Hospodinu".

- Hospodin se rozhněval, Šalomouna varoval, ten toho ale opět nedbal (v 10). Pak přichází trest nebo spíše slib trestu (vv 11-12): Většinu království dostane Jarobeám. A zatímco na začátku kariéry si nežádá bezživotí svých nepřátel, zde usiluje Jarobeáma usmrtit (v 40).
- Šalomounova doba a jeho kralování bylo vnějšně dobou vzestupu, ovšem vnitřně se už izraelská společnost začala rozkládat. Po Šalomounově smrti se království rozdělilo na Severoizraelské a Judské království.
- **Šalomounova smrt:** Píše se o tom, že Šalomoun vládl 40 let, což je podezřele zaokrouhlený údaj, připomíná tradiční biblickou dobu „čtyřicet let“ (putování pouští), používalo se jí pro vyjádření trvání jedné „generace“ nebo označovala „velmi dlouhou dobu“.
- 1Kr 12,1-33: **Šekem** (Bible kralická – Sichem) je důležité sídliště a pak město v dějinách Izraele. Právě do Šekemu povolává Rechabeám zástupce Izraele, aby ho provolali za krále, dochází však k odtržení 10 kmenů. Jeroboám ze Šekemu udělá hlavní město, později se jím stává Samaří.
- **Rechabeámovo rozhodnutí:** Jeroboám žádá lepší podmínky pro lid. Starci radí Rechabeámovi, aby se zachoval jako pravý izraelský král, který má mít ohled na druhé a má se zastat slabých a poddaných. Ale Rechabeám dá nakonec na rady svých mladých přátel, kteří mu radí, aby ještě přitvrdil. A tak Rechabeámovo rozhodnutí je v naprostém rozporu s moudrostí, o kterou na počátku své vlády žádal jeho otec Šalomoun. On sám si ke konci svého života také nepočínal moudře a Rechabeám jde v těchto jeho špatných šlépějích, uvádí svůj vlastní lid zase do nesvobody a svým způsobem otroctví. Rechabeám jedná jako farao. Zatvrdí se, odmítá žádost lidu a pouto ještě přitvrdí. Nebere vážně varování.
- **Prorok Šemajáš** vyřizuje shromážděným bojovníkům, že Hospodin si nepřeje občanskou válku. Připravené bojovníky nezarazí nepoměr sil 2:10 (Juda a Benjamin proti zbývajícím deseti kmenům). Zastaví je až prorokovo slovo – rozpad Izraele je rozhodnutí Hospodinovo.

  A tak se varování, které slyšel Šalomoun (1K 11,11) z úst Hospodinových, nyní naplňuje: království se rozpadá. Rozpad je trestem za to, že ani Šalomounovi nástupci neberou ohled na smlouvu Hospodinovu. Izraelští králové jednají stejně svévolně jako pohanští králové a zákon Hospodinův je odsunut stranou.

  Kapitoly 1Kr 13-15 – do Bét-elu na severu přišel z Judska Boží muž a přišel varovat Jarobeáma, který pálil oběti zlatým býčkům, nakonec byl muž Boží pro svou

neposlušnost sežrán lvem. Do Jarobeámova života vstupuje znovu prorok Achijáš a ohlašuje Jarobeámovu domu soud, zemře mu syn. Rechabeámova matka byla Amónka. Judsko propadlo také modlářství: „Na každém vysokém pahorku a pod každým zeleným stromem si stavěli i oni posvátná návrší, posvátné sloupy a kůly“ (1Kr 14,23). Napadl je král egyptský a ukradl jim všechny poklady. Rechaebám zemřel a po něm se stal králem syn Abijám.

Úskalí

Šalomounovo selhání není pouze v jeho vztahu k ženám, jde to jedno s druhým – cizí ženy, vztah k majetku a k vojenské moci. Sice vnějšně království kvete, ale vnitřně se pomalu rozpadá, lid je čím dál víc zotročen, Šalomoun přestává spoléhat na Hospodina, přiklání se k jiným bohům.

Je potřeba si dávat pozor, abyste příliš neidealizovali epochu krále Šalomouna, neoznačujte ji za dobu jednoznačné věrnosti Hospodinově smlouvě a dobu po rozpadu Izraele jako dobu totální nevěry. Modlářství a sociální nespravedlnost panovala již v „sjednocené říši“ za Šalomouna.

Odkazy

Rendtorff, Rolf: *Hebrejská bible a d?jiny.* Praha: Vyšehrad 1996.

Finkelstein, Israel, Silberman, Neil Aster: *David a Šalomoun. Po?átky mesianismu ve sv?tle moderní archeologie.* Praha: Vyšehrad 2010.

Odkazy na starší přípravky, pracovní materiály a další najdete pod úlohou pod nadpisem *Kam dále*.

Pro děti

Předškoláci

Předmět: roztrhnutá koruna *(vyrobte si papírovou korunu nebo m?žete použít Šalomounovu korunu, pokud jste ji s d?tmi vyrobili první hodinu)*. Ptejte se dětí, co se asi stalo, že je ta koruna tak zničená? Někdo se o ní s někým možná pral? Někdo na ní nedával pozor? Někdo ji schválně zničil? To je ale velká škoda. Byla to krásná koruna, nosil ji moudrý král Šalomoun.

Pamatujete?

(Ukažte d?tem srdce z p?edminulé hodiny.) Zeptejte se d?tí, o? mladý král Šalomoun prosil Pána Boha?, pokud chcete opakovat, nebo jim to m?žete ?íct sami. Chtěl moudré srdce, aby vždycky věděl, co je dobré a co je špatné, chtěl být dobrým a spravedlivým králem. Přál si, aby Pán Bůh vždycky bydlel v jeho srdci.

Šalomounova prosba se Pánu Bohu líbila, a proto dal Šalomounovi i to, oč neprosil. *Co to bylo? (Ukažte pokladni?ku, truhli?ku, zlaté kamení.)* Dal mu peníze, zlato, dlouhý věk, zdraví, klid od nepřátel. Šalomoun byl moudrý, bohatý a miloval Pána Boha, proto se rozhodl, že mu postaví ten nejkrásnější kostel, kam by se lidé chodili modlit. *(M?žete do Šalomounova srdce namalovat obrázek kostela — symbol Boha.)* Sedm let ti nejlepší řemeslníci stavěli Hospodinův chrám a byl překrásný. Ale Šalomoun stavěl dál, měl plnou pokladnu, tak si to mohl dovolit. Postavil si ohromný královský palác, byl celý ze zlata a vzácného dřeva *(m?žete do srdce namalovat nebo nalepit obrázek královského paláce)*. Šalomoun si nechal vyrobit veliký trůn ze slonoviny a celý ho nechal obložit zlatem *(m?žete namalovat)*. Pil a jedl jenom ze zlatých nádob. Lidé si o jeho moudrosti a o jeho bohatství vyprávěli. Dokonce se o tom doslechla vznešená královna ze Sáby. A protože byla zvědavá a chtěla se přesvědčit na vlastní oči, přijela krále Šalomouna navštívit a také vyzkoušet. Slyšela totiž, že Šalomoun dokáže rozeznat, co je správné a co je špatné. Dávala mu různé hádanky a Šalomoun všechny uhodl. Královna ze Sáby byla udivená a chválila Boha Izraele, že vyvolil takového krále. Věnovala králi spoustu darů. Šalomoun měl zlato, stříbro, koně, zbraně, zkrátka na co si jen vzpomenete. Pomalu se to jeho srdce začalo zaplňovat myšlenkami na své paláce a bohatství – přemýšlel, jestli si pořídí diamantový prsten nebo smaragdový, jestli koberec v hodovní síni bude zdobený zlatem nebo stříbrem. *(Do Šalomounova srdce m?žete dát obrázek týkající se bohatství nebo tam p?esunout to zlato, drahé kamení z truhli?ky.)* Říká se, že kdo má hodně, chce ještě víc. Třeba když máte hodně zmrzliny, tak chcete ještě víc. Nebo když máte hodně hraček, chcete ještě další a další. A to se stalo Šalomounovi. Ale to není všechno. Šalomoun dřív miloval hlavně Pána Boha, byl moudrý a spravedlivý vládce, pomáhal lidem v jejich sporech, udržoval v zemi mír. Ale v poslední době čím dál více miloval ženy. Měl jich mnoho. Nechal si do svého paláce přivádět krásné a vznešené princezny z cizích zemí. A ty ženy si s sebou ze svých zemí přivážely své bůžky – různé sošky, korálky, oltářky. Šalomoun se o své ženy staral, velmi k nim přilnul, trávil s nimi hodně času. Dokonce jejich cizím bohům vystavěl chrámy a oltáře. Šalomoun ještě chodil do překrásného chrámu, který Pánu Bohu postavil, ale už ne tak často. Čím dál tím častěji chodil se svými ženami do jejich chrámů a chodil se poklonit jejich bůžkům. Jeho srdce se pomalu začalo zaplňovat jinými bůžky. *(M?žete Šalomounovo srdce pokrýt r?znými b?žky — n?*

které ženy uctívaly kameny, dáte tam kamínky; jiné uctívaly m?síc, dejte tam obrázek m?síce; jiné v??ily kartám apod.) Pamatujete, co kladl Pán Bůh Šalomounovi na srdce?

„Šalomoune, Šalomoune, nejdůležitější je, abys mě měl pořád ve svém srdci. Připomínej si, jak jsem vyvedl tvůj lid z Egypta, jak jsem byl s tvým otcem Davidem a dodržuj má přikázání, pomáhej druhým a věř mi, pak budu s tebou i s tvým královstvím stále a bude se vám dobře dařit."

Ale podívejte se na Šalomounovo srdce, je zaplněné vším možným. Šalomoun zapomněl, co Hospodinu slíbil. Zapomněl na svojí modlitbu v chrámě.

A tak se Pán Bůh rozhněval. Pán Bůh se také dokáže hněvat. Může se stát, že se mu vůbec nelíbí, co člověk dělá. Pán Bůh se rozzlobil na Šalomouna a přísně mu zakázal chodit do těch chrámků, které vystavěl pro cizí bůžky. Ale Šalomoun neposlechl, byl příliš zamilován do svého bohatství, do svých žen a do jejich bůžků. A tak Pán Bůh roztrhl jeho korunu, jeho veliké království a po jeho smrti dal veliký kus království jednomu šikovnému služebníkovi a malý kousek dal Šalomounovu synu. A tak se království rozdělilo. Království, kde se zapomnělo na Pána Boha, se rozpadá. Nahoře byl Izrael a dole Judsko. Ale ani jeden král – ani ten nahoře v Izraeli, ani ten dole v Judsku nekraloval moudře.

Na závěr můžete zase zazpívat píseň *Moudrost mi, Pane, dávej*.

Aktivita: vyrobte mapu Izraele, kde budou vyznačená území jednotlivých kmenů, rozstříhejte je, děti je pak mohou skládat jako puzzle a nakonec jim ukažte, kde bylo severní a kde jižní království. Je možné si také vyrobit dva krále, na špejli, hádají se. Nebo si můžete hrát na Šalomouna a královnu ze Sáby a dávat si hádanky. (Viz handsonbibleteacher.blogspot.com [anglicky])

Pomůcky: Srdce, truhlička, roztrhnutá královská koruna, pastelky, papíry, mapu Izraele.

Mladší školní děti

Vypráv?ní m?žete vypráv?t pomocí biblických postavi?ek nebo loutek z papíru nebo m?žete využít motiv roztrhnutého plášt?. Na úvod m?žete využít pracovní list nebo rozhovor o tom, co rozd?luje a co spojuje, stejn? tak m?žete tuto ?ást nechat na konec.

Na jedné prašné cestě kousek od Jeruzaléma kráčel mladý muž a cestou ho potkal starý muž. Byl celý zahalený do nového pláště. Byli tam sami. Nikde ani živáčka. Ten mladý muž byl Jarobeám. Šalomounův služebník. Ten starý muž byl Achijáš. Hospodinův služebník. Prorok. Stáli tam naproti sobě a ani jeden nepromluvil. V tom najednou Achijáš vzal svůj

krásný nový plášť, který měl na sobě, a roztrhal ho na dvanáct kusů! Ten zvuk se v tom tichu rozléhal. Jarobeám tomu nerozuměl. Jaká škoda! Byl to krásný plášť. Pak prorok promluvil:

„Jarobeáme, vezmi si těchto deset kusů. Hospodin se totiž zlobí na Šalomouna, zamiloval se víc do svých žen a do jejich bůžků než do Hospodina. A tak jeho království bude rozděleno, bude roztrháno jako tenhle můj krásný plášť."

Jarobeám se proroka zeptal:

„Dobře, ale co to má, co dělat se mnou?"

Prorok pokračoval:

„Copak nechápeš? Já jsem ti teď dal deset kusů pláště, ale Hospodin ti po Šalomounově smrti dá deset kmenů Izraele a ty, Jarobeáme, nad nimi budeš kralovat. Budeš kralovat nad Izraelem. A Šalomounův syn jen nad Judou a Benjamínem, (a to jenom kvůli jeho dědečkovi Davidovi, kterého Hospodin miloval). Když budeš poslušný ve všem, Hospodin bude s tebou."

To bylo zvláštní setkání. Ten mladík se pomalu vracel zpátky do Jeruzaléma, v ruce držel deset cárů roztrhaného pláště a přemýšlel, co to všechno asi znamená. Král Šalomoun chtěl Jarobeáma zabít. Proto utekl do Egypta a zůstal tam až do Šalomounovy smrti. Šalomoun kraloval čtyřicet let v Jeruzalémě a nad celým Izraelem. Byl moudrý, spravedlivý, nesmírně bohatý, miloval Hospodin a nechal mu vystavět chrám. Když dokončil chrám, postavil si ještě luxusní palác a potom hradby. Vzal si za ženu faraónovu dceru a potom amónskou ženu Naamu a potom sidónskou ženu a potom edómskou ženu a chetejskou a mnoho dalších. Byly to různé cizinky a uctívaly různé bůžky. A protože Šalomoun miloval své ženy, miloval i jejich bůžky a postupně zapomínal na Hospodina a jeho přikázání. Nakonec ulehl ke svým otcům a byl pohřben v městě svého otce Davida. Po něm se měl stát králem jeho syn Rechabeám. Izraelci ho zavolali do Šekemu, aby ho tam ustanovili za krále. Jenže z Egypta se mezitím vrátil Jarobeám a stal se mluvčím izraelského lidu. Přišli k Rechabeámovi a žádali ho:

„Tvůj otec nás trápil těžkou prací. Pořád jsme museli něco stavět. Ulehči nám a my ti budeme sloužit."

Rechabeám byl mladý a nezkušený, nevěděl, co je dobré a zlé. Nevěděl, jak se zachovat a tak si vyžádal tři dny na rozmyšlenou. *(M?žete se d?tí zeptat: Co d?láte, když si nevíte rady? Koho se zeptáte? Koho poprosíte o radu?)* Necháte si poradit? To je moudré nespoléhat jen na

sebe. Víc hlav, víc rozumu, říká se. Ale ono záleží na tom, s kým se radíte. Rechabeám se nešel radit s Hospodinem jako jeho otec Šalomoun. Nejprve vyhledal staré zkušené rádce svého otce. Ti mu řekli:

„Poslechni Jarobeáma. Když lidem vyjdeš vstříc a ulevíš jim, když snížíš jejich povinnosti a budeš s nimi jednat laskavě, budou ti rádi sloužit.“ Rechabeámovi se jejich rada moc nezamlouvala. Vypadal by jako slaboch. A tak zašel za mladíky, s kterými vyrůstal. Ti radili pravý opak:

„Rechabeáme, hlavně jim nepolevuj, přitvrď, ještě jim přidej. Jestli je tvůj otec trestal bičem, ty je trestej důtkami. Budou z tebe mít strach, budou se tě bát a udělají všechno, co budeš chtít. Budeš je mít v hrsti.“

Taková rada se Rechabeámovi líbila. Bude vypadat jako silák a drsňák.

Třetí den se Izraelci zase shromáždili. Rechabeám, vyburcovaný svými vrstevníky, vyhlásil:

„Zdá se vám, že můj otec byl na vás přísný? Já budu ještě přísnější.“

Mladík Rechabeám, který ještě nic nedokázal, vzal své kralování za špatný konec – začal vyhrožováním, tvrdostí, násilím a myslel si, že si tak získá respekt. Ale to se přepočítal. Ještě na někoho zapomněl.

Ono se totiž splnilo slovo Hospodinovo. A teprve teď pochopil Jerobeám Achijášovo podivné proroctví. Izraelci nechtěli takového přísného krále, to by bylo jako v Egyptě a tak se vzbouřili proti Davidovu domu, proti novému králi Rechabeámovi. Povolali si za svého krále Jarobeáma a ten se stal králem nad desíti kmeny. V tu chvíli si vytáhl z kapsy pláště těch deset kusů Achijášova pláště a říkal:

„Rúben, Šimeón, Lévi, Isachar, Zabulón, Josef, Gád a Ašer, Dan a Nestalí. Deset kmenů izraelských. Nad nimi mám teď vládnout…“

Rechabeámovi zůstaly jen dva kmeny – Juda a Benjamin. Jeho děda a jeho otec měli obrovskou říši a on má jen dva ubohé kmeny. S tím se Rechabeám nemohl a nechtěl smířit. Sestavil vojsko a rozhodl se táhnout proti Jerobeámovi. Schylovalo se k občanské válce – sever proti jihu. Lidé, kteří ještě donedávna patřili do jednoho království, byli sousedé, příbuzní, známí, najednou stáli proti sobě a v ruce zbraň.

Hospodin posílá svého posla, tentokrát to byl Šemajáš a vyřizuje Rechabeámovi i jeho lidu Hospodinův vzkaz:

„Nebojujte proti svým bratřím. Ať se každý vrátí zpátky domů. Nemá smysl bojovat. Rozdělení království je Boží vůle.“

Rechabeám poslechl. Lidé odložili zbraně a vrátili se domů.

A tak se Šalomounovo království rozdělilo. Království, kde se zapomíná na Pána Boha, se rozpadá a nedodržování Božích přikázání vede nakonec k rozkladu. Nahoře byl Izrael a dole Judsko. Ale ani jeden král – ani ten nahoře v Izraeli Jarobeám, ani ten dole v Judsku Rechabeám nekraloval moudře. Jarobeám se bál o svoji moc i o svůj život. Bál se, že když lidé z jeho království budou chodit do jeruzalémského chrámu, zase se navrátí k Rechabeámovi a potom jeho zabijí. A tak jim nechal udělat dva zlaté býčky a řekl jim:

„Už jste se dost nachodili do Jeruzaléma. Zde jsou vaši bohové, ti vás vyvedli z egyptské země.“

Jednoho býčka dal do svatyně v Bét-elu a druhého býčka do svatyně v Danu. Jarobeám i Rechabeám časem zemřeli, ale králové, kteří kralovali po nich, nebyli o nic lepší. A tak to šlo s Izraelem i s Judskem z kopce.

Aktivity

Šalomounova koruna: Pokud jste minulou a předminulou nedělku použili tuto aktivitu a máte vyrobenou Šalomounovu korunu, můžete dnes pokračovat a přidat další události, charakteristiky, vlastnosti krále Šalomouna (3. příběh – milovník žen, nevěrný svému Bohu, zapomněl, ustupující (ženám, jejich vlivu), obchodník atd.). Protože je to poslední hodina o králi Šalomounovi, můžete si korunu znovu prohlídnout, povídat si o Šalomounovi, kterou vlastnost nebo schopnost by děti chtěly?

Hra Otázky královny ze Sáby (podle knihy Leo Pavlát: Osm světel)

Která voda nepadá z nebe ani nestéká z hor? Někdy je sladká jako med, jindy hořká jako pelyněk, a přece pochází z jednoho pramene. – Slza na tváři. Nepadá ani z nebe ani nestéká z hor. Když se člověk raduje, je mu slza sladká, při bolesti a utrpení je sedmkrát hořčí.

Co je to za dárky, které jsem dostala od své matky? Jeden se v moři narodil, druhý se skrýval v hlubinách země. – Šňůra perel a zlatý prsten.

Za života se nehýbe, ale po smrti putuje z místa na místo. Co je to? – Loď. Je postavena ze dřeva stromu, který za života stojí na místě, a když jej dřevorubci porazí a udělají z něj loď, putuje po širých mořích.

Roste to na poli a hlavu to má svěšenou jako rákosí. Bohatému je slávou, chudému hanbou, mrtvého zdobí, živému hrozí. Ptákům je radostí, ale ryby zabíjí. – Len. Krásný šat ze lnu je slávou bohatých, ale lněné hadry hanbou chudých. Lněný rubáš zdobí mrtvé, zato lněná oprátka na šibenici hrozí živým. Ptáci se ze lnu radují, protože je jejich potravou, ale ryby len nenávidí, protože ve lněných sítích rybářů hynou.

Pomůcky: Papírová koruna, tužka, pastelky.

Starší školní děti

Rozhovor nad citátem Martina Luthera:

„Člověče, nač pověsíš své srdce, to je tvůj bůh.“

Napište tento citát na velký papír, dejte ho doprostřed, děti sedí kolem. Ptejte se, jak tomu citátu rozumí.

Co to znamená „na něco pověsit své srdce“? *(Spoléhat, upínat nad?ji, milovat, mít rád, op?ít o to sv?j život atd.)*

Na co všechno lze pověsit své srdce? Co všechno se může stát bohem? Modlou? *(D?ti mohou r?zné modly zapisovat na papír.)*

(Modla je n?co, co má ?lov?k místo Boha. Na co spoléhá, o ?em si myslí, že mu to p?inese št?stí, radost, pro co by byl schopen ud?lat skoro všechno. Co obdivuje. Co uctívá. K ?emu upíná svou nad?ji, své všechno. Modlou mohou být nap?. herci, zp?váci, sportovci, sport, dovolená u mo?e, mobilní telefon, jídlo, léky, a jiné drogy, nízké ak?ní ceny, peníze a majetek, národ, Facebook. Další reformátor J. Kalvín ?ekl, že lidská mysl je továrnou na modly.)

Jak ten Lutherův citát souvisí s příběhem o Šalomounovi? Na co pověsil své srdce Šalomoun? Mění se to v jeho životě? – Je možné přečíst 1Kr 11,1-13.

Na co věšíte vy svoje srdce? Ovlivňuje to nějak náš život – to, nač pověsíme svoje srdce? A jak? Uveďte příklady.

Srovnání mladého krále Šalomouna a mladého krále Rechabeaáma: Dvě skupiny, jedna skupina zkoumá Šalomounovu prosbu (1Kr 3,5-14) a Rechabeámovo spoléhání na rádce (1Kr 12,1-14). V čem se texty, postoje mladých králů liší, v čem se jejich situace podobá. Můžete použít pracovní list pro starší děti.

Umění argumentace: Přečtěte si příběh z 1Kr 12,1-14, rozdělte se na dvě skupiny – starší rádci a mladší rádci a vymyslete co nejvíce argumentů, proč je ta jejich rada nejlepší.

Pomůcky: Papír, tužky.

Přesah

Můžete zmínit při vyprávění o rozdělení království také rozdělení Československa (1. 1. 1993):

„Přibližně před dvanácti lety prožila naše země něco podobného jako Izrael po smrti Šalomouna. *Co to bylo?* Československo se rozdělilo na dva samostatné státy: Česko a Slovensko. Co myslíte, jak moc se to tehdy lidem líbilo? Někteří s tím horlivě souhlasili, jiní z toho byli naopak smutní. *Zeptejte se tatínka nebo d?de?ka, jak to tehdy prožívali a jak se na to nyní dívají.* Ale i když je nám líto zániku Československa, mělo to i kladné důsledky. Ve vztazích mezi Čechy a Slováky se leccos ujasnilo. A hlavně, i když rozchod sám o sobě je vždycky smutná věc, neznamená to, že je všemu konec. Důležité je, jak to mezi námi bude vypadat dál.“ (Trusina, Tomáš: Izrael a Juda propadají modlářství.)

Liturgie

Biblický text k zapamatování

M?j synu, na mé u?ení nezapomínej, a? tvé srdce p?íkazy mé dodržuje. (Prodlouží ti dny a léta života a p?idají ti pokoj.) (Př 3,1-2)

Rituál

Každou postavu může provázet jedna píseň, kterou můžete zpívat nebo její část skandovat. U Šalomouna je to jeho prosba *Moudrost mi, Pane, dávej* (SV 189).

Okénko do bohoslužeb

Jeden muž potkal proroka a ten prorok si roztrhal svůj nový plášť na dvanáct kusů a deset kusů tomu muži dal. *(M?žete roztrhat tri?ko nebo n?jaký starý pláš?, talár rad?ji ne.)*

Buď můžete jenom názorně udělat prorocké gesto a už o tom dál nemluvit, více se děti dozví v nedělce, jde o to jen navnadit nebo můžete ještě pokračovat.

Ukažte těch dvanáct kusů, poznali byste, co to dřív bylo? Když se něco zničí, rozpadne, rozbije, těžko si představíme, jak to dřív bylo krásné, veliké, bohaté. Něco podobného se

stalo se Šalomounovým královstvím.

Nebo můžete využít aktivitu *Královna ze Sáby a její hádanky*.

Modlitba

Pane Bože, dej, ať nespoléháme jenom na sebe, na své rádce, na to, co máme a co umíme, ale ať vždy spoléháme především na tebe, obracíme se k tobě o pomoc a o radu. Nauč nás řešit hádky a spory dohodou a ne násilím. Dej ať umíme spojovat a dávat dohromady a ne rozdělovat. Amen.

Kam dále
Pfannová, Hana: Království se rozděluje (přípravka z cyklu Pozvání na cestu)
The Divided Kingdom (handsonbibleteacher.blogspot.com; aktivity, výroba loutek …
Heller, Daniel: Šalomoun (přípravka z cyklu Církevní rok)
Odkaz na píseň
Ranní prosba (SV275)
Neskládejte v mocných naději
To já, ó Pane můj, stojím tady v modlitbách
Prosba (Dej mi, Pane, víru) (SV44)
Nám pomoz, Pane milý, tvé slovo správně znát
Moudrost mi, Pane, dávej
Cílová skupina
Mladší školní
Předškolní
Starší školní
Katechetické cykly
Dál přece nejdeme sami II (Od Samuele k Šalomounovi + Od Elijáše k mesiášovi)
Biblický odkaz (kat)
1 Královská 11,11–13